

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Brummen
Engelenburgerlaan 31
6971 BV Brummen

Betreft: reactie concept-RES

Brummen, 11 augustus 2020

Geacht college,

Als Landschapsnetwerk Brummen hebben we kennis genomen van de concept-Regionale Energiestrategie (RES). De energietransitie en de RES hebben onze bijzondere aandacht vanwege de grote impact van energiedragers op het landschap en de natuur. Ons doel is een constructieve bijdrage te leveren aan de discussie vanuit het besef dat landschap voor Brummen belangrijk is. Veel mensen komen hier wonen vanwege het bijzonder gave landschap. De zonering op de overgang van Veluwe naar IJssel is uniek, en de biodiversiteit is uitzonderlijk. Toerisme is een belangrijke economische pijler en ook daarvoor is het landschap de drager. Mede daarom ging ons jaarlijks landschapsgesprek vorig jaar over het thema energietransitie en landschap. Zoals u in bijgevoegde verslag kan lezen hebben toen ca. 100 deelnemers zich uitgesproken over hoe om te gaan met de energietransitie in het Brummens landschap. Daaraan ontleen wij legitimiteit.

In de volgende punten geven wij graag onze visie op het concept-RES. Wij hopen dat u dit meeneemt in het verdere proces.

- 1. Betrek burgers en bedrijven nauw in een breed ingestoken traject dat alle aspecten van de energietransitie pakt.** De energietransitie drijft op een sterk gevoel van urgentie. Deelname van alle partijen, niet in de laatste plaats van de burger en bedrijven, is essentieel. Politiek-bestuurlijke gaat alle aandacht uit naar de RES, terwijl dit ver van burgers en bedrijven af staat. Alleen wat inspraak op de nog abstracte kaarten van de RES, is nog absoluut onvoldoende voor een breed gedragen energietransitie; zeker wanneer het straks concreet moet worden en de impact op de leefomgeving gevoeld zal worden. In onze visie is het van het grootste belang dat het gemeentebestuur van Brummen gaat samenwerken met burgers en bedrijven om gezamenlijk eigenaarschap te vinden. Dit vraagt een uitgekiend proces om in stappen (adaptief) en met een breed maatschappelijk draagvlak te komen tot zowel energiebesparing en -opwekking. Ons advies is dat de gemeente de regie neemt om een goede ruimtelijke (omgevings-)visie op te stellen en daarin samen optrekt met ondernemers en bewoners. Het is essentieel dat niet alleen de gemeente, maar ook burgers en bedrijven medeverantwoordelijkheid willen en kunnen nemen voor de toekomst van hun leefomgeving.
- 2. Kies voor een reële opgave die passend is voor de maat en schaal van ons landschap.** De RES gaat zo te zien uit van een forse overprogrammering, 1,23 TWh i.p.v. 0,65TWh (uitgaande van inwoneraantal). Deze 1,23 Twh vertaalt zich in ca. 12 windmolens en 100 ha zon voor 2030. Daarnaast zijn er ook zoekgebieden in aangrenzende regio's/gemeenten, en is er nog een forse opgave te gaan na 2030 om energieneutraal te worden. Dit heeft een enorme impact op ons landschap. Elke regio lijkt zich nu maximaal in te moeten spannen om zo veel mogelijk zon- en windenergie op te wekken. Deze landelijk uitgerolde eenheidsbenadering gaat voorbij aan specifieke landschappelijke kenmerken van regio's, en zeker voor die voor de gemeente Brummen met haar (inter)nationaal belangrijke natuurwaarden en bijzonder intact gebleven landschapszones op de overgang van Veluwe naar IJssel. Ons advies is te gaan voor reële ambities, passend bij de maat en de schaal van ons landschap.
- 3. Zorg voor een grondige landschappelijke onderbouwing, zeker in de verdere uitwerking.** Indien de inpassing niet zorgvuldig gebeurt, loopt ons landschap onherstelbare schade op. Elke kans die zich voordoet om deze schade te verminderen of te voorkomen dient te worden benut. De landschappelijke onderbouwing van de RES is nu dermate abstract en op sommige punten ronduit mager, toegespitst op kleinschalig dan wel open landschap, terwijl het Brummense landschap veel 'fijnmaziger' is en de impact op deze landschapstypen onvoldoende inzichtelijk is gemaakt. Bijvoorbeeld in open gebieden is

niet zondermeer plaats voor grootschalige zon- en windopwekking. Grote windmolens staan letterlijk en figuurlijk boven het landschap, die je meenemen in een nieuwe oriëntatie op het landschap. Dat werkt in technocratische-industriële landschappen, maar in het Brummens landschap krijg je snel een verstoorde situatie met gevolgen voor onze beleving, ons welzijn en de natuurlijke rijkdom. De koppeling aan ontwikkelingen, zoals Waardevol Brummen, biedt kansen om meerwaarde te creëren. Kortom, zet het landschap centraal, zet in op een grondige landschappelijke analyse en zoek de meerwaarde.

- 4. Borg de in de RES opgenomen uitgangspunten en principes goed in beleid.** In de RES staan de nodige principes over verdere inpassing, participatie en realisatie. Om de kwaliteiten van dit landschap te waarborgen en breed mede-eigenaarschap te verkrijgen, is het belangrijk dat deze principes worden geborgd in beleid, ook als dit ten koste gaat van een deel van de opgave. Anders blijft het bij goede bedoelingen, hetgeen niet ten goede zal komen aan het maatschappelijk draagvlak. We hebben vernomen dat u een beleidskader voor zon en wind aan het opstellen bent. We vinden evenwel dat eerder de nog op te stellen omgevingsvisie als vertrekpunt voor dit beleid moet worden genomen, en niet andersom. We verwijzen hiervoor naar het rapport van het Landschapsgesprek 2019, waarin eveneens een aantal relevante uitgangspunten en principes zijn benoemd.

Graag zijn wij bereid genoemde punten nader toe te lichten. Wij verzoeken u een afschrift van deze brief naar de raad te sturen.

Met vriendelijke groeten,

Namens Landschapsnetwerk Brummen, werkgroep energieke landschappen

Jet Berends van Loenen
Mariette Claringbould
Carel Bolt